

Veřejný ochránce práv ***JUDr. Pavel Varvařovský***

V Brně dne 11. ledna 2012
Sp. zn.: 241/2011/DIS/JKV

Abstrakt

Paní H. se obrátila na Kancelář veřejného ochránce práv s žádostí o pomoc ohledně umístění jejího syna, který trpí syndromem ADHD, do základní školy speciální. Dle ředitele základní školy speciální však není syndrom ADHD dostatečným důvodem pro zařazení žáka do speciálního vzdělávání. Ochránce paní H. doporučil, aby neusilovala o zařazení syna do základní školy speciální, jelikož by to bylo v rozporu s myšlenkou inkluzivního vzdělávání a mohlo by to negativně ovlivnit budoucí uplatnění jejího syna.

Summary

Mrs. H. addressed The Office of the Public Defender of Rights with a request for help concerning placement of her son, suffering from ADHD syndrome, to a special primary school. According to the headmaster of the school, ADHD syndrome is not a sufficient reason for the child's submission to special education. The defender recommended Mrs. H. to stop striving for placing her son into a special primary school, since it would be against the principle of inclusive education and it could negatively influence future fulfillment of her son.

Vážená paní H.,

odpovídám na Vaše podání přijaté dne 18. listopadu 2011. Obrátila jste se na mě s žádostí o pomoc ohledně „integrace do speciální školy“.

Na úvod mi dovoluji, abych Vás informoval o své působnosti stanovené zákonem č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů. Na základě tohoto zákona ochránce působí k ochraně osob před jednáním úřadů (jako např. stavební úřady, finanční úřady, úřady práce apod.) a dalších institucí státní správy, pokud je v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy, nebo jsou-li tyto instituce nečinné. V souladu s ustanovením § 1 odst. 5 zákona o veřejném ochránci práv ochránce vykonává působnost ve věcech práva na rovné zacházení a ochrany před diskriminací. Ochránce tak má možnost posoudit, zda se jedná o diskriminaci či nikoliv, a následně poskytnout základní pomoc oběti diskriminace. Více informací o působnosti veřejného ochránce práv naleznete v příložených informačních letácích.

Ve svém podání uvádíte, že byste chtěla svého třináctiletého syna, kterému byl diagnostikován syndrom ADHD, umístit do základní školy speciální. Z důvodu novelizace vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, vyhláškou č. 147/2011 Sb., ředitel speciální školy odmítl Vašeho syna do speciální školy zařadit.

Váš syn je v souladu s ustanovením § 16 školského zákona¹ žákem se speciálními vzdělávacími potřebami. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je postaveno na principu inkluze, podle něhož by měly být žáci, pokud možno vzděláváni, v tzv. hlavním vzdělávacím proudu, tj. v běžné základní škole. Zařazování do speciálních škol by mělo být pouze výjimečné. Vždy se dává přednost tzv. individuální integraci, tj. vzdělávání žáka v běžné škole s použitím tzv. vyrovnávacích nebo podpůrných opatření.² Vyrovnávacími, resp. podpůrnými opatřeními se rozumí např. využívání speciálně pedagogických metod a postupů, poskytování individuální podpory v rámci výuky, individuální vzdělávací plán či služby asistenta pedagoga. Funkci asistenta pedagoga může ve třídě nebo studijní skupině, ve které se vzdělává žák se speciálními vzdělávacími potřebami, zřídit ředitel školy. Ředitel školy dále může na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení též povolit žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

Pokud jde o Vašeho syna, jeho zařazení do základní školy speciální by bylo v rozporu s myšlenkou inkluzivního vzdělávání, se kterou se plně ztotožňuji. Doporučuji Vám proto, abyste neusilovala o jeho zařazení do základní školy speciální. Speciální vzdělávání by mohlo negativně ovlivnit budoucí uplatnění Vašeho syna včetně možnosti studia na střední škole či odborném učilišti. Váš syn by měl být vzděláván na běžné základní škole s využitím výše popsaných vyrovnávacích (podpůrných) opatření.

S ohledem na výše uvedené a na to, že nejsem oprávněn zasahovat do rozhodování ředitele školy o zařazení žáka do speciálního vzdělávání, Vám v současné chvíli nemohu být nápomocen jinak, než tímto vysvětlením. V případě, že v budoucnu budete řešit problémy při vzdělávání Vašeho syna v běžné základní škole, např. v souvislosti s poskytováním, resp. neposkytováním vyrovnávacích (podpůrných) opatření školou, můžete se na mě s důvěrou znovu obrátit.

S pozdravem

JUDr. Pavel V a r v a ř o v s k ý v. r.
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

Příloha

Rovné zacházení a ochrana před diskriminací
Informační leták

Údolní 39
602 00 Brno
tel: (+420) 542 542 888, fax: (+420) 542 542 112

¹ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

² Viz ustanovení § 1 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů.